

Poikkeamislupa, Pumminmäki, Elisa Oyj:n tietoliikenteen tukiasema

Kaupunginhallitus 10.03.2025
49/10.03.00.02/2025

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: Kaavoituspäällikkö Milla Nummikoski

Asiaselostus

Asia

Tietoliikenteen tukiaseman rakentaminen lähivirkistysalueelle.

Hakija

Elisa Oyj

Rakennuspaikka

10. kaupunginosassa (Pumminmäki) sijaitseva noin 100 m² suuruinen alue kiinteistöstä 224-404-12-0, nimetön lähivirkistysalue Kuusankaaren varrella.

Hakemus

Hakija hakee lupaa tietoliikennemaston ja laittilan rakentamiseen poiketen voimassa olevasta asemakaavasta nro 165 siten, että sijoituspaikka on asemakaavassa lähivirkistysaluetta/metsää, jolla ei ole rakennusoikeutta.

Suunnitelmassa masto ja laittila sijoittuvat noin 100 m² alueelle Eteläisentien päätteelle. Tietoliikennemasto on ristikkorakenteinen ja korkeudeltaan 54 metriä ja laittila pinta-alaltaan noin 9 m². Huoltoliittymä tehdään Eteläisentien käänköpaikalta huomioiden tilavaraus asemakaavassa esitylle katualueen jatkamiselle. Masto varustetaan nousuesteellä ja tukiasemapaiikka varustetaan asianmukaisin varoituskyltein.

Hakija perustelee hakemustaan sillä, että alueella ei ole tukiasemaa ja nykyiset tietoliikenteen tekniikat ja vaatimukset tarvitsevat alueelle maston, jonne sijoittaa antennit. Alueen asemakaavassa ei ole mastolle osoitettua paikkaa.

Säännökset joista poiketaan

Asia on tullut vireille 11.01.2024 eli ennen 1.1.2025, joten asia käsitellään loppuun soveltaen maankäyttö- ja rakennuslakia ja muita 31.12.2024 voimassa olleita säännöksiä. Poikkeamispäätös MRL 171 §:n nojalla MRL 58 § 1 momentin säännöksestä, jonka mukaan rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa.

Lähtötiedot

Maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2023) alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä.

Keskustan ja kaakkoisosan osayleiskaavassa (2014) alue on virkistysaluetta (V), jolla on MRL lueella on MRL 43.2§ ja 128§ mukainen toimenpiderajoitus.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 165 (2001) alue on Lähivirkistysaluetta/metsää (VL-1). Alueelle on osoitettu ohjeellinen ala leikki- ja oleskelualueelle. Asemakaavan mukaan olemassaoleva puusto tulee säilyttää. Puistometsä tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Koko lähivirkistysalueen koko on noin 3240 m².

Nykytilanteessa rakennuspaikka on puustoinen alue metsän reunassa. Rakennuspaikan eteläpuolella sijaitsee Tammipuiston leikkipaikka, joka on avointa aluetta ja varustettu leikkivälineillä ja puistokalusteilla. Leikkipaikka on toteutettu pääosin kaavan leikki- ja oleskelualueen ulkopuolelle.

Suunnitellun maston etäisyys pohjoispuolisista tontinrajoista on lyhimmillään noin 30 m ja rakennuksista noin 43 m, länsipuolisista tontinrajoista noin 35 ja asuinrakennuksista 45 m. Varausalue rajoittuu toteutuneeseen leikkipuistoalueeseen. Kaavan leikki- ja oleskelualueen varaukseen etäisyys on lyhimmillään noin 15 metriä.

Osallisten kuuleminen ja lausunnot

Hakemuksesta on tiedotettu naapureille kaupunkikehityksen toimialan asemakaavoituspalvelun kirjeellä (23.1.2024). Heille on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Hakemus ja aineistot ovat olleet nähtävillä 31.1.2024-14.2.2024. Kuulutus on julkaistu kaupungin verkkosivulla ja Karkkilalainen-lehdessä.

Hankkeesta saatiin yhteensä seitsemän muistutusta, joista yhdessä ei ollut huomautettavaa. Muissa huomautuksissa vastustettiin hanketta perusteena sijoittaminen liian lähelle asuinrakennuksia, maisemahaitta, puustoalueen pieneneminen, rakentamisen aikainen ja käytöstä johtuva meluhaitta, rakentamisen aikainen turvallisuusriski, säteilyn terveysvaikutukset asukkaille ja leikkipuiston käyttäjille ja maston vaikutus kiinteistöjen arvoon.

Muistutukset ovat päätösehdotuksen liitteenä. Henkilötietoja sisältävien muistutusten verkkojulkisuutta on rajattu.

Hakemuksesta ei pyydetty lausuntoja.

Hakijan vastine

Hakija on antanut seuraavan vastineen annetuista muistutuksista:

Maisema- ja äänihaitta:

Rakennetussa kaupunkiympäristössä maston vaikutukset maisema- ja luontoarvoihin ei lähtökohtaisesti voida katsoa olevan suuri ja maaston muoto huomioiden lähialueella ei ole muuta sopivaa sijoittamispaikkaa.

Tietoliikenteen rakennukset, mastot ja laitetilat ovat yleisiä kaupunkikuvaan kuuluvia rakennelmia, kuten ovat sähkö- ja muut kunnallistekniikan toimintaa tukevat rakennelmatkin

Uusien tukiasemapaikkojen sijoitus pyritään valitsemaan niin, että ne antavat parhaan alueellisen kuuluvuuden. Onkin hyvin tavallista, että matkaviestintukiasemia rakennetaan asutuksien keskelle osaksi muuta infrastruktuuria. Palvelua tehdään siis sinne, missä asiakkaatkin ovat.

Sisätilapeitto ja lisääntyvät kapasiteettivaatimukset edellyttävät käytännössä suurempaa tukiasematiheyttä. 4G ja 5G- tukiasemien signaali vaimenee nopeasti etäisyyden kasvaessa, joten tukiasemat rakennetaan lähelle asiakkaita.

Rakentamisen ja normaalin käytön tuomat meluhaitat:

Varsinainen rakennusvaihe kestää 1–2 kuukautta, jonka aikana on yksittäisiä työpäiviä. Tämän jälkeen alueella liikutaan vain huollon ja uusien laiteasennusten tarpeiden mukaisesti muutaman kerran vuodessa. Rakennusaikainen sekä normaali käyttö ei aiheuta merkittävää meluhaittaa.

Leikkipuiston läheisyys:

Leikkipuiston sijoittelu on kaupungin vastuulla mutta Elisa tekee kaupungin kanssa asiassa yhteistyötä ja varmistaa että masto ja laittila eivät heikennä alueen leikkimahdollisuuksia ja siihen liittyvää turvallisuutta.

Säteily:

Elisa Oyj noudattaa tukiasemarakentamisessaan maamme lakeja ja muita määräyksiä, jotka koskevat tätä toimintaa. Niihin kuuluu myös tukiasemien sähkömagneettista säteilyä säätelevät määräykset ja lait. Niiden valvontaa hoitaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalaan kuuluva asiantuntijaviranomainen Säteilysuojelukeskus, STUK. Operaattoreiden verkkosuunnittelijat ovat saaneet selkeän ohjeistuksen antennien asennusta, tukiasemapaikan valintaa, käytettyjä tehoja, antennivahvistuksia ja muita tähän vaikuttavia tekijöitä koskien. Operaattoreiden asennushenkilöstö on koulutettu tekemään asennukset niin, että tukiasemien antennit ei asenneta tavalla, joka voisi aiheuttaa vaaratekijän työntekijöille itselleen tai tukiaseman lähistöllä asuville ihmisille. Huomiona, että suunniteltu tukiasema ei missään suhteessa olennaisesti poikkea muista käyttämistämme tukiasemista.

Yhteenvetona voidaan todeta, että matkaviestitukiasemat antennineen eivät ole määräysten mukaisesti toteutettuina vaaraksi ihmisille. Altistuminen lähelle raja-arvon mukaista säteilyä toteutuu vain matkapuhelimen käyttäjäänsä kohdistavan säteilyn osalta, kun matkapuhelinta käytetään heikossa kentässä ja sen on lähetettävä täydellä teholla. Niissäkään tapauksissa ei ole tutkimuksissa todettu terveydellisiä haittoja. Näin ollen, mitä lähempänä matkaviestitukiasema on, sitä vähemmän ihmisten käyttämä matkapuhelin tai muu datalaitte tarvitsee lähetystehoa ja sitä turvallisempaa on ko. laitteen käyttö.

Tukiasemien säteilyturvallisuudesta voi lukea lisää:
<https://stuk.fi/tukiasemat>.

Ratkaisuvalta

Karkkilan kaupungin hallintosääntö 22 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisuvallta, ratkaisuvallta kohta 25

Päätöksen perustelut

Tietoliikenteen tukiasema voidaan toteuttaa alustavissa suunnitelmissa esitetyle sijainnille, koska se kehittää alueen matkaviestinpalveluja estämättä lähivirkistysalueen käyttöä.

Hakijan mukaan esitetyle sijainnille ei ole korvaavaa vaihtoehtoa riittävän palvelun tuottamiseksi.

Suunniteltu tietoliikennemasto vaikuttaa näkymiin lähi- ja kaukomaisemassa. Masto on sijoitettu lähivirkistysalueella mahdollisimman etäälle asutuksesta pyrkien kuitenkin säästämään metsäalue mahdollisimman yhtenäisenä. Masto on sijoitettu sivuun Eteläisientien näkymälinjalta. Maisemavaikutuksia lieventää osittain se, että masto ja laitetilat sijaitsevat pääosin puustoisien alueiden ympäröimänä. Huoltotie yhdistyy olemassa olevaan katuverkkoon.

Tukiasemaverkon täydentäminen on välttämätöntä riittävien tietoliikenneyhteyksien tarjoamiseksi. Alustavissa suunnitelmissa esitetty ratkaisu on maisemallisesti ja teknisesti mahdollinen.

Päätöksessä on annettu ehtoja, joilla pyritään varmistamaan hankkeen sopeutuminen maisemaan ja muuhun ympäristöön.

Eduskunta on nähnyt telepalvelut tarpeelliseksi ja huomionnut ne (2014/2015) voimaan tullessa Tietoyhteiskuntakaarilaissa. Hankkeella on myös kokonaisturvallisuutta ja sähköisiä palveluita parantava vaikutus Pumminmäen alueelle ja sitä ympäröiville alueille.

Poikkeamisen erityinen syy on alueelle tarpeellisten tietoliikenneyhteyksien palvelutason turvaaminen ja parantaminen. Tukiasemien rakentaminen on viestintäpalvelulain (7.11.2014/917) 1 §:ssä asetettujen tavoitteiden mukaista. Ne edistävät sähköisen viestinnän palvelujen tarjontaa ja käyttöä sekä varmistavat, että viestintäverkkoja ja -palveluja on kohtuullisin ehdoin saatavilla koko maassa ja varmistavat, että viestintäverkot ja -palvelut ovat teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

Hakija on kertonut lisää hankkeesta ja sen vaikutuksista liitteenä olevassa maankäyttö- ja rakennusasetuksen 64 §:n mukaisessa selvityksessä.

Haetun poikkeamisluvan mukaisen matkaviestintukiaseman rakentaminen parantaa alueen matkapuhelinverkon palvelukykyä. Nykyiset vaatimukset edellyttävät aiempaa suurempaa tukiasematiheyttä. Laki sähköisen viestinnän palveluista huomioiden kunnan on edistettävä sähköisen viestinnän palvelujen tarjontaa ja käyttöä sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluja on jokaisen saatavilla. Lain mukaan tulee myös varmistaa, että nämä ovat teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia (Laki sähköisen viestinnän palveluista 7.11.2014/917).

Haettu toimenpide ei päätöksessä asetetuilla ehdoilla aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, eikä vaikeuta luonnonsuojelun tai rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Sovelletut säännökset Maankäyttö- ja rakennuslaki 58 § 1 mom, 145, 171, 173 ja 174 §
Maankäyttö- ja rakennusasetus 47, 85 ja 86 §

Maksu Karkkilan kaupungin kaavoitustaksa 1.1.2021: 500,00 €

Voimassaolo Poikkeuslupa on voimassa kaksi vuotta sen jälkeen, kun se on saanut lainvoiman. Ennen mahdolliseen rakennustoimenpiteeseen ryhtymistä on

saatava rakennuslupa. Rakennuslupaa on haettava poikkeamisluvan voimassaoloaikana.

LIITTEET

- 1: Alustavat suunnitelmat
- 2: Ympäristökartta
- 3: Asemakaavaote
- 4: Muu selventävä aineisto
- 5: Muistutukset (ei verkkojulkinen)

Lisätietojen antaja

Milla Nummikoski, kaavoituspäällikkö milla.nummikoski(at)karkkila.fi

Ehdotus:

Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä 10. kaupunginosassa (Pumminmäki) sijaitsevaa noin 100 m² suuruista osa-aluetta kiinteistöstä 224-404-12-0 koskevan poikkeamishakemuksen. Hakemuksen mukainen hanke edellyttää poikkeamista asemakaavasta nro 165 seuraavasti:

- Käyttötarkoituserkinnästä, jonka mukaan rakennuspaikka on osoitettu lähivirkistysalueeksi/metsäksi (VL-1). Kaavassa osoitetulle alueelle ei ole asemakaavassa osoitettu rakennusoikeutta eikä rakennusala. Noin 9 m² suuruisen teknisen laitesuojan ja noin 54 m korkean maston saa rakentaa rakennuspaikalle.

Poikkeaminen myönnetään hakemuksen liitteenä olevien suunnitelmien periaatteiden mukaisesti seuraavilla ehdoilla:

- Toteutuksessa tulee välttää puiden kaatamista ja muita toimenpiteitä, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti luontoon ja maisemaan.
- Huoltoalueet tulee toteuttaa hiekkapintaisina ja pinta-alaltaan mahdollisimman pieninä.
- Rakentamisen aikana tilapäisissä liikennejärjestelyissä tulee kiinnittää erityistä huomiota turvallisuuteen työmaan kohdalla.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen.

Päätös:

Täytäntöönpano: